

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL MOKSLINIŲ
TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS PASLAUGŲ PIRKIMŲ VYKDYMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

(toliau – Projektas)

(TAP-19-1461 ; TAIS NR.: 19-10623(3))

2019-12-16 Nr.NV-3554

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad perkančiosioms organizacijoms gali būti poreikis pasirengti reguliavimo pakeitimų įgyvendinimui, atitinkamoms institucijoms - priimti Projekto nuostatas įgyvendinančius teisės aktus, manytume, kad Projekte turėtų būti nustatyta vėlesnė įsigaliojimo data.

2. Pritariame Teisingumo ministerijos pastabai, kad Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 12 punkte nustatomi reikalavimai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) paslaugų teikėjams yra įstatyminio reguliavimo dalykas, todėl išlieka aktualus poreikis tobulinti įstatyminį reguliavimą.

3. Pažymėtina, kad įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose neturi būti apibrėžiamos įstatymuose vartojamos ar jau apibrėžtos sąvokos (Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 6.5 p.). Atsižvelgiant į tai, kad Technologijų ir inovacijų įstatyme yra apibrėžta sąvoka „Inovatyvus produktas“, siūlytume atsisakyti Aprašo 4.3 papunkčio, kuriame apibrėžiama sąvoka „Inovatyvusis produktas“.

4. Tarpusavyje vienodintinos Aprašo 15 ir 62 punktų nuostatos (žr. Konkurencijos tarybos 2019-10-24 rašto Nr. (9.8E-35)6V-2028 14 ir 24 p.). Aprašo 15 punkte teikiama netiksli nuoroda į Aprašo II skyrių (MTEP paslaugų pirkimų vykdymo tvarka reglamentuojama Aprašo III ir IV skyriuose). Manytume, kad aptariama nuostata, siekiant jos nedubliuoti, galėtų būti formuluojama taip, kad apimtų tiek MTEP pirkimus vykdomus pagal Aprašo III skyriaus nuostatas, tiek MTEP pirkimus vykdomus pagal Aprašo IV skyriaus nuostatas.

5. Aprašo 26 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai atliekami MTEP paslaugų pirkimai, kuriuose naudojama įslaptinta informacija, tokius pirkimus atliekantys asmenys turi turėti leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima ne žemesne slaptumo žyma, negu konkrečiame pirkime naudojamos įslaptintos informacijos slaptumo žyma. Pastebėtina, kad tokios nuostatos nėra Aprašo IV skyriuje, reglamentuojančiame ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarką. Apraše yra ir daugiau nuostatų, kurios nustatomos tik viename iš atitinkamų Aprašo skyrių (III ar IV), nors turėtų būti taikomos tiek vykdant MTEP paslaugų pirkimus (vykdomus pagal Aprašo III skyriaus nuostatas), tiek ikiprekybinius pirkimus (vykdomus pagal Aprašo IV skyriaus nuostatas),

pvz. Aprašo III skyriuje yra nustatoma, kad vietoj dėl intereso konflikto nusišalinusio (nušalinto) komisijos nario skiriamas kitas komisijos narys, tačiau tokios nuostatos nėra IV skyriuje; Aprašo 28 punkto nuostata (Aprašo III skyrius), manytina, turėtų būti taikoma ir ikiprekybinių pirkimų atveju. Manytume, kad siekiant nuostatų nedubliuoti (neapkrauti Aprašo teksto pasikartojančia informacija), būtų tikslinga peržiūrėti Aprašą, identifikuojant “bendrąsias” nuostatas ir jas perkelti į Aprašo II skyrių, ir (ar) į kitą skyrių, reglamentuojantį bendrąsias nuostatas.

6. Siūlytina įvertinti ar tikslinga įtvirtinti skirtingas procedūras (Aprašo III ir Aprašo IV skyriuose), kurios turi būti atliekamos gavus informacijos apie tai, kad atitinkami asmenys gali būti patekę į interesų konflikto situaciją - Aprašo 75 punkte nustatyta, kad pirkimo vykdytoji gavus pagrįstos informacijos apie tai, kad atitinkami asmenys gali būti patekę į interesų konflikto situaciją ir nenusišalino nuo su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso, pirkimo vykdytojo vadovas ar jo įgaliotasis atstovas panaikina nurodytų asmenų teisę dalyvauti su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo procese ir atlieka tų asmenų su pirkimu susijusios veiklos patikrinimą. Aprašo III skyriuje toks patikrinimas nenumatytas.

7. Aprašo 20 punkte nuostata apie tai, kad planuojamų įsigyti MTEP paslaugų pirkimų suvestinė skelbiama kasmet iki kovo 15 d. kartojasi 2 kartus. Siūlytina tikslinti, atsisakant pasikartojančios informacijos.

8. Atsižvelgiant į Aprašo 4.6 ir 4.7 papunkčiuose pateiktus MTEP paslaugų dalyvio ir MTEP paslaugų teikėjo apibrėžimus, siūlytume įvertinti ar Aprašo 27.4 papunktyje vietoj žodžio „teikėjus“ (be kita ko, turėtų būti vartojamas Aprašo 4.7 p. įvestas trumpinys) neturėtų būti įrašytas žodis „dalyvius“. Šios pastabos aspektu siūlytina peržiūrėti ir kitas Aprašo III skyriuje vartojamas formuluotes (pvz. 54 p. ir kt.).

9. Aprašo 30 punkte vietoj „reikia atlikti“ siūlytina įrašyti „atliekamas“.

10. Svarstytinas nuorodos į Aprašo 31 punktą tikslingumas Aprašo 32 punkte, kadangi Aprašo 31 punktas nenustato ekspertų skyrimo tvarkos.

11. Siūlytina įvertinti, ar MTEP paslaugų teikėjų kvalifikacijos reikalavimai, kurie minimi Aprašo 36 punkte, neturėtų būti minimi Aprašo 34 punkte, kuris nustato MTEP paslaugų pirkimo dokumentų turinį.

12. Aprašo 37.3 papunktis turi būti suderintas su 37 punkto pirmąją pastraipa kalbos aspektu.

13. Manome, kad formuluoته - *unikali* MTEP paslauga (Aprašo 37.1 papunktis) yra vertinamojo pobūdžio ir gali būti skirtingai traktuojama. Todėl siekiant teisės akto taikymo aiškumo, siūlytume atskleisti šios formuluoتهs turinį.

14. Kai kuriuose Aprašo punktuose (pvz. 36, 42.3 p.) kalbama apie MTEP paslaugų teikėjų *kvalifikacijos* reikalavimus, kituose punktuose (pvz. 40.2, 41.2, 46.3) apie MTEP paslaugų teikėjams keliamus *kvalifikacijos ir kompetencijos* reikalavimus. Siekiant aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina vienodinti reguliavimą nurodytu aspektu.

15. Netinkamai atsižvelgta į Viešųjų pirkimų tarnybos išvados 2 punkte pateiktą pastabą – „Manytina, kad Aprašo 44 punkte (*šiuo metu - 43 punktas*) numatytas MTEP paslaugų pirkimas atviro konkurso būdu turėtų būti leistas vykdyti visais atvejais“. Aprašo 43 punkto formuluoته atviro konkurso būdo pasirinkimą sieja su šiame punkte nustatytomis sąlygomis, todėl nesant šių sąlygų nebūtų galimybės MTEP paslaugas pirkti atviro konkurso būdu. Siūlytina tikslinti.

16. Aprašo III skyriuje siūlytume nustatyti terminus per kiek laiko MTEP paslaugų teikėjai turi pateikti pasiūlymus. Pažymime, kad Aprašo 44 punkto nuostatos formuluotė „skiriama pakankamai laiko pasiūlymams parengti“ nusako nekonkretų neapibrėžtą laiko tarpą, kuris gali būti nustatomas ir suprantamas kiekvieno asmens ar subjekto individualiai (praktikoje aiškinant šią formuluotę galėtų kilti neaiškumų), todėl vertintina neigiamai antikorupciniu požiūriu.

17. Pritariame Krašto apsaugos ministerijos 2019-10-25 raštu Nr. 12-01-1665 pateiktam siūlymui patikslinti Aprašą nustatant, kad paslaugų teikėjas gali paprašyti, kad pirkimo komisija pateiktų paaiškinimus dėl MTEP paslaugų pirkimo dokumentų MTEP paslaugos pirkimą vykdant ne tik atviro konkurso, bet ir kitais būdais (į šį pasiūlymą nėra atsižvelgta ir nėra pateikti neatsižvelgimo argumentai derinimo pažymoje).

18. Vertinant Aprašo 47, 48 ir 50 punktų nuostatas lieka neaišku kodėl Aprašo 48 punkte nurodytu atveju, kai paaiškinimus (patikslinimus) dėl pirkimo dokumentų Pirkimo komisija teikia paslaugų teikėjams savo iniciatyva, ir paaiškinimai (patikslinimai) pateikiami likus mažiau nei 2 darbo dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, pasiūlymų pateikimo terminas nukeliamas, tuo tarpu 47 punkte nurodytu atveju, kai dėl pirkimo dokumentų paaiškinimų į Pirkimo komisiją kreipiasi paslaugų teikėjai, galimybė pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą nenumatyta. Svarstytina, ar tikslinga Aprašo 48 punkte nustatyti imperatyvią pareigą visais atvejais pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą (kai paaiškinimai (patikslinimai) pateikiami likus mažiau nei 2 darbo dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos), neatsižvelgiant į pirkimo dokumentų pakeitimų svarbą (pagal siūlomą reguliavimą pasiūlymų pateikimo terminas turės būti pratęstas visais atvejais, net ir tais, kai bus atlikti nereikšmingi pirkimų dokumentų pakeitimai). Aprašo 50 punkte nenumatyta kokiais atvejais pirkimo vykdytojas gali priimti sprendimą pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą. Manytume, kad siekiant užtikrinti priimamų sprendimų skaidrumą, būtų tikslinga nustatyti baigtinį sąrašą atvejų, kuomet gali būti priimamas sprendimas pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą. Analogiška pastaba taikytina ir atitinkamoms Aprašo IV skyriaus nuostatoms.

19. Tikslintinas Aprašo 47 punkto priešpaskutinis sakiny, kadangi neaišku koks Pirkimo komisijos MTEP paslaugų teikėjams pateiktas „aprašymas“ turimas omenyje, kitur tekste joks aprašymas nėra minimas.

20. Siūlytina įvertinti, ar Aprašo 47 punkto paskutinis sakiny neturėtų būti dėstomas atskirame punkte (kad nuostata būtų taikoma viešinant tiek Aprašo 47 punkte, tiek Aprašo 48 punkte nurodytus paaiškinimus).

21. Tikslintinas Aprašo 50 punktas. Pirma, nėra aiški pasirinkta konstrukcija „nuo pratęsimo termino pabaigos“, antra, svarstytinas nuorodos į Aprašo 34 punktą (prieš „34 punkto“ įrašytina „Aprašo) tikslingumas, nes šis punktas nereglamentuoja terminų skaičiavimo. Analogiška pastaba taikytina ir Aprašo 84 punktui.

22. Siūlytina Apraše nustatyti terminą, per kurį koordinuojančioji organizacija turi pateikti pirkimo vykdytojui Aprašo 64 punkte nurodytą išvadą.

23. Aprašo 66.3 papunktyje prieš „78.6 papunktyje“ įrašytina „Aprašo“. Aprašo 66.5 papunktyje po žodžių „rinkos konsultacijos“ įrašytinas žodis „apžvalga“.

24. Aprašo 70 punkto pirmasis sakiny tikslingas kalbos aspektu. Aprašo 70 punkto paskutiniame sakinyje prieš „68“ įrašytinas žodis „Aprašo“. Šiame sakinyje siūlytume nenurodyti Aprašo 69 punkto, kadangi vertinimo tvarka aprašyta Aprašo 68 punkte.

25. Aprašo 74 ir 75 punktuose prieš žodžius “72 ir 73 punktuose” įrašytinas žodis “Aprašo”.

26. Aprašo 78.2 papunktyje vartojama konstrukcija „funkcinė ikiprekybinio pirkimo objekto specifikacija“. Siūlytina išbraukti žodžius „ikiprekybinio pirkimo objekto“, jeigu turima omenyje „funkcinė specifikacija“, kuri, kaip sąvoka, apibrėžta Aprašo 4.2 papunktyje.

27. Manome, kad žodis “formos” Aprašo 78.9 papunkčio pirmame sakinyje yra perteklinis.

28. Siūlytume atsisakyti Aprašo 79 punkto, kadangi jo nuostatos dubliuoja 78.7 papunkčio nuostatas.

29. Aprašo 82 punkte nustatyta, kad teikėjai *ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos* turi teisę prašyti pirkimo vykdytojo paaiškinti ikiprekybinio pirkimo dokumentus, taip pat papildomų su ikiprekybiniu pirkimu susijusių duomenų, informacijos. Ikiprekybinio pirkimo komisija, laikydamosi ikiprekybinio pirkimo dokumentuose paskelbtos informacijos teikimo tvarkos, bet *ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo rašytinių prašymų gavimo dienos*, turi pateikti teikėjams atsakymus į prašymus. Ši nuostata suponuoja, kad jeigu teikėjas dėl pirkimo dokumentų paaiškinimų kreipsis likus 5 darbo dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, atsakymą gaus paskutinę pasiūlymų pateikimo dieną, ir dėl to tikėtina nespės atsižvelgti į gautus paaiškinimus ir patikslinti pasiūlymą. Pastebėtina, kad Aprašo 47 punktas nustato kitokius terminus - Pirkimo komisija atsako į kiekvieną MTEP paslaugų teikėjo rašytinį prašymą pateikti paaiškinimus dėl MTEP paslaugų pirkimo dokumentų, jeigu prašymas gautas *ne vėliau kaip prieš 4 darbo dienas* iki MTEP paslaugų pirkimo pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Pirkimo komisija į gautą MTEP paslaugų teikėjo prašymą atsako *ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos*. Tai reiškia, kad šiuo atveju teikėjui lieka 1 diena pasiūlymo tikslinimui. Svarstyтина, ar siūlomas reguliavimas nurodytu aspektu neturėtų būti suvienodintas.

30. Aprašo 88 punkte nustatyta, kad Ikiprekybinio pirkimo komisija atmeta teikėjų pasiūlymus, jeigu šie nepatikslinka arba nepapildo pateiktų netikslių ar neišsamų *duomenų apie savo kvalifikaciją*. Svarstyтина, ar tikslinga aptariamoje nuostatoje išskirti duomenis apie kvalifikaciją, kadangi Aprašo 87 punktas nenustato, kad netikslūs, neišsamūs duomenys yra duomenys apie teikėjų kvalifikaciją.

31. Siūlytina patikslinti Aprašo 89 punktą nurodant koks pirkimo vykdytojo sprendimas turimas omenyje.

32. Vertinant Aprašo 102 punkto nuostatas, susijusias su didelės vertės ikipreprekybiniais pirkimais, lieka neaišku kokios pasekmės kyla tuo atveju, jei Mokslo, technologijų ir inovacijų taryba nepritartų konkretaus didelės vertės ikiprekybinio pirkimo vykdymui, kokie yra kriterijai, kuriais turi vadovautis Mokslo, technologijų ir inovacijų taryba priimdama atitinkamą sprendimą – pritarti ar nepritarti ir kokie yra tokio sprendimo priėmimo terminai. Toks reguliavimas (jo stoka) antikorupecinio požiūriu laikytinas ydingu, kadangi teisės aktas turi nustatyti jo nuostatoms įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus, baigtinį sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašą.

33. Aprašo 109 punkte vietoj „vadovaudamasi“ įrašytina „vadovaudamasis“.

34. Įgyvendinamo Viešųjų pirkimų įstatymo, taip pat kitų įgyvendinamų įstatymų nuostatos paveda Vyriausybei nustatyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų, kurie netenkina tam tikrų įstatymuose nurodytų sąlygų, tvarką. Atsižvelgiant į tai, kad tvarka savo turiniu

yra procedūrinių taisyklių rinkinys, mūsų nuomone, Aprašo 60 punkto nuostatos (pvz., antroji pastraipa) tokiu reguliavimu nelaikytinos.

35. Siūlytina įvertinti ar, siekiant užtikrinti MTEP paslaugų teikėjų lygiateisiškumą, neturėtų būti numatyta, analogiškai kaip Viešųjų pirkimų įstatymo 103 straipsnio 2 dalyje, kad gavus pretenziją, pirkimo procedūros stabdomos, kol bus išnagrinėta ši pretenzija ir priimtas sprendimas.

36. Iš Aprašo 125.2 papunkčio nuostatų nėra aišku kada koordinuojančioji organizaciją gauna MTEP paslaugų teikėjo pretenziją, todėl nėra aišku ir per kiek laiko nuo pretenzijos pateikimo pirkimo vykdytoji, MTEP paslaugų teikėjui pateikiamas sprendimas dėl pretenzijos tenkinimo ar netenkinimo. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Aprašo 125.1 papunktį koordinuojančioji organizacija priima sprendimą dėl pretenzijos patenkinimo arba nepatenkinimo per 7 darbo dienas nuo pirkimo vykdytojo paaiškinimų gavimo dienos (jeigu laikomasi šiame papunktyje nustatytų terminų - 3+ 5 darbo dienos), tuo tarpu pagal Aprašo 125.2 papunkčio nuostatas atitinkamas sprendimas priimamas per 15 darbo dienų nuo paaiškinimų gavimo. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti reguliavimą, nustatant aiškų ir vienodą terminą sprendimui priimti (manytume, kad būtų tikslinga abiem atvejais nustatyti vienodą sprendimo priėmimo termino atskaitos momentą – pretenzijos gavimo atitinkamoje institucijoje dieną).

37. Nenuosekliai vartojamas Aprašo 1 punkte įvestas trumpinys „MTEP“ (pvz. žr. Aprašo 14 punktą, kuriame minima *mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros* paslaugų pirkimo sutartis ir kt.).

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriavienė

Jelena Kučeriaviėnė, tel. +370 706 63935, el. p. jelena.kuceriaviene@lrv.lt